

505/1990 Sb.

ZÁKON

ze dne 16. listopadu 1990
o metrologii

Změna: 4/1993 Sb., 20/1993 Sb.
Změna: 119/2000 Sb.
Změna: 119/2000 Sb. (část)
Změna: 137/2002 Sb.
Změna: 13/2002 Sb.
Změna: 226/2003 Sb. (část)
Změna: 119/2000 Sb. (část), 226/2003 Sb.
Změna: 444/2005 Sb.
Změna: 481/2008 Sb.
Změna: 223/2009 Sb.
Změna: 155/2010 Sb.
Změna: 18/2012 Sb.
Změna: 85/2015 Sb.

Federální shromáždění České a Slovenské federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST I

Všeobecná ustanovení

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je úprava práv a povinností fyzických osob, které jsou podnikateli, a právnických osob (dále jen "subjekty") a orgánů státní správy, a to v rozsahu potřebném k zajištění jednotnosti a správnosti měřidel a měření.

§ 2

nadpis vypuštěn

(1) Subjekty a orgány státní správy jsou povinny používat základní měřicí jednotky uvedené v odstavci 2, jejich označování, násobky a díly stanovené vyhláškou, a ostatní jednotky, jejich označování, definice, násobky a díly stanovené vyhláškou. V mezinárodním styku lze použít měřicí jednotky odpovídající mezinárodním obchodním zvyklostem.

(2) Základními měřicími jednotkami jsou:

- a) jednotka délky – metr (m); metr je délka dráhy, kterou proběhne světlo ve vakuu za dobu $1/299\,792\,458$ sekundy,
- b) jednotka hmotnosti – kilogram (kg); kilogram se rovná hmotnosti mezinárodního prototypu kilogramu,
- c) jednotka času – sekunda (s); sekunda je doba trvání $9\,192\,631\,770$ period záření, které odpovídá přechodu mezi dvěma hladinami velmi jemné struktury základního stavu atomu cesia 133,
- d) jednotka elektrického proudu – ampér (A); ampér je stálý elektrický proud, který při průchodu dvěma přímými rovnoběžnými nekonečně dlouhými vodiči zanedbatelného kruhového průřezu umístěnými ve vakuu ve vzdálenosti 1 metr vyvolá mezi nimi sílu 2×10^{-7} newtonu na 1 metr délky vodičů,
- e) jednotka termodynamické teploty – kelvin (K); kelvin je $1/273,16$ díl termodynamické teploty trojného bodu vody,
- f) jednotka látkového množství – mol (mol); mol je látkové množství soustavy, která obsahuje právě tolik elementárních jedinců (entit), kolik je atomů v $0,012$ kilogramu izotopu uhlíku ^{12}C . Při udávání látkového množství je třeba elementární jedince (entity) specifikovat; mohou to být atomy, molekuly, ionty, elektrony, jiné částice nebo blíže určená seskupení částic,
- g) jednotka svítivosti – kandela (cd); kandela je svítivost zdroje, který v daném směru vysílá monochromatické záření s kmitočtem 540×10^{12} hertzů a jehož zářivost v tomto směru je $1/683$ wattu na steradián.

§ 3

Měřidla

(1) Měřidla slouží k určení hodnoty měřené veličiny. Spolu s nezbytnými pomocnými měřicími zařízeními se pro účely tohoto zákona člení na:

- a) etalony;
- b) pracovní měřidla stanovená (dále jen "stanovená měřidla");
- c) pracovní měřidla nestanovená (dále jen "pracovní měřidla");
- d) certifikované referenční materiály a ostatní referenční materiály, pokud jsou určeny k funkci etalonu nebo stanoveného nebo pracovního měřidla.

(2) Etalon měřicí jednotky anebo stupnice určité veličiny je měřidlo sloužící k realizaci a uchovávání této jednotky nebo stupnice a k jejímu přenosu na měřidla nižší přesnosti. Uchováváním etalonu se rozumí všechny úkony potřebné k zachování metrologických charakteristik etalonu ve stanovených mezích.

(3) Stanovená měřidla jsou měřidla, která Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen "ministerstvo") stanoví vyhláškou k povinnému ověřování s ohledem na jejich význam

- a) v závazkových vztazích, například při prodeji, nájmu nebo darování věci, při poskytování služeb nebo při určení výše náhrady škody, popřípadě jiné majetkové újmy,
- b) pro stanovení sankcí, poplatků, tarifů a daní,
- c) pro ochranu zdraví,
- d) pro ochranu životního prostředí,
- e) pro bezpečnost při práci, nebo
- f) při ochraně jiných veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy.

(4) Pracovní měřidla jsou měřidla, která nejsou etalonem ani stanoveným měřidlem.

(5) Certifikované referenční materiály a ostatní referenční materiály jsou materiály nebo látky přesně stanoveného složení nebo vlastností, používané zejména pro ověřování nebo kalibraci přístrojů, vyhodnocování měřících metod a kvantitativní určování vlastností materiálů.

(6) V pochybnostech určí případné zařazení měřidla do některé z uvedených kategorií měřidel Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (dále jen "Úřad").

§ 4

Státní metrologická kontrola měřidel

Úřad může na žádost uživatele stanoveného měřidla vyjmout na stanovené období stanovené měřidlo specifického určení z povinnosti schvalování typu a ověřování.

§ 5

Návaznost měřidel

(1) Návazností měřidel se pro účely tohoto zákona rozumí zařazení daných měřidel do nepřerušené posloupnosti přenosu hodnoty veličiny počínající etalonem nejvyšší metrologické kvality pro daný účel.

(2) Státní etalony mají pro příslušný obor měření nejvyšší metrologickou kvalitu ve státě. Schvaluje je Úřad, který též stanoví způsob jejich tvorby, uchovávání a používání. Za tvorbu, rozvoj a udržování státních etalonů odpovídá stát, který tuto činnost zajišťuje podle tohoto zákona. Státní etalony uchovává Český metrologický institut nebo oprávněné subjekty pověřené Úřadem k této činnosti. Český metrologický institut koordinuje budování a rozvoj státních etalonů a jejich uchovávání. Státní etalony se navazují především na mezinárodní etalony uchovávané podle mezinárodních smluv nebo na státní etalony jiných států s odpovídající metrologickou úrovní.

(3) Pro další etalony nejvyšší metrologické kvality ve státě v oborech měření, kde není schválen státní etalon, platí ustanovení odstavce 2 obdobně.

(4) K ochraně státních etalonů může být zřízeno v okolí jejich uchovávání ochranné pásmo podle zvláštních předpisů.¹⁾

(5) Hlavní etalony tvoří základ návaznosti měřidel u subjektů a podléhají povinné kalibraci. Kalibraci hlavních etalonů provádí na žádost uživatele Český metrologický institut nebo akreditované kalibrační laboratoře a zahraniční subjekty, které zaručují srovnatelnou metrologickou úroveň. Lhůtu následující kalibrace hlavního etalonu stanoví uživatel tohoto hlavního etalonu podle metrologických a technických vlastností, způsobu a četnosti používání hlavního etalonu. Je-li Český metrologický institut požádán o kalibraci hlavního etalonu v oborech měření, ve kterých jsou vyhlášena stanovená měřidla, je povinen ji buď provést, anebo může tuto kalibraci zprostředkovat v zahraničí.

6) Způsob návaznosti pracovních měřidel stanoví uživatel měřidla. Kalibraci pracovních měřidel si mohou jejich uživatelé zajistit sami pomocí svých hlavních etalonů nebo u jiných tuzemských nebo zahraničních subjektů, které mají hlavní etalony příslušné veličiny navázány v souladu s odstavcem 5.

ČÁST II

Schvalování typů měřidel

Schvalování typů měřidel vyrobených v tuzemsku

(1) Měřidla podléhající schvalování typu ještě před zahájením výroby stanoví ministerstvo vyhláškou. Na žádost mohou být schváleny i typy jiných nově vyráběných měřidel.

(2) Schvalování typu měřidla provádí Český metrologický institut. Zjišťuje, zda měřidlo bude schopno plnit funkci, pro kterou je určeno. Tento požadavek se považuje za splněný, pokud má měřidlo požadované metrologické a technické vlastnosti stanovené opatřením obecné povahy. Opatření obecné povahy kromě požadovaných metrologických a technických vlastností stanoveného měřidla stanoví i zkoušky při schvalování typu. Postup schvalování typu měřidla stanoví ministerstvo vyhláškou. Minimální počet vzorků měřidla potřebných pro schvalování typu měřidla, které výrobce poskytne bezplatně, stanoví Český metrologický institut.

(3) Na základě technických zkoušek a dalších zjištění Český metrologický institut vydá certifikát, že měřidlo jako typ schvaluje, a přidělí mu značku schválení typu, kterou musí výrobce, pokud tak stanoví ministerstvo vyhláškou, umístit na měřidlo. Náležitosti certifikátu o schválení typu měřidla a grafickou podobu značky schválení typu stanoví vyhláška. Platnost certifikátu o schválení typu měřidla zaniká uplynutím deseti let od data jeho vydání. Tuto lhůtu může Český metrologický institut na žádost výrobce nebo dovozce prodloužit o dalších deset let; počet měřidel, která lze podle schváleného typu vyrobit, není omezen.

(4) V případě, kdy hospodárnost schvalování nebo jeho technická proveditelnost by nebyla úměrná významu schválení daného typu měřidla, Český metrologický institut může sdělit výrobcí, že tento typ schvalování nepodléhá.

(5) Platnost certifikátu o schválení typu se pozastavuje, jestliže změnou konstrukce měřidla, použitého materiálu nebo technologie jeho výroby byly ovlivněny vlastnosti rozhodné pro jeho schválení. Výrobce měřidla schváleného typu je povinen předem ohlásit Českému metrologickému institutu tyto změny. Český metrologický institut schvalující typ měřidla potom rozhodne, zda je nutné provést nové schválení typu anebo zda zůstává v platnosti schválení původní. Český metrologický institut může platnost certifikátu o schválení typu měřidla pozastavit nebo i zrušit sám, jestliže vyráběná měřidla neodpovídají schválenému typu.

(6) Český metrologický institut certifikát o schválení typu zruší, pokud měřidlo odpovídající schválenému typu vykazuje v provozu závadu obecné povahy, která způsobuje, že měřidlo je pro zamýšlené použití nevhodné.

(7) Měřidla neschváleného typu, pokud měl být tento typ schválen, nelze

uvádět do oběhu.

(8) Český metrologický institut je oprávněn zjišťovat u výrobce, zda jsou měřidla vyráběna podle schválených typů.

(9) Český metrologický institut může v certifikátu o schválení typu stanovit omezení v rozsahu, který stanoví ministerstvo vyhláškou.

(10) Schvalování typu nepodléhají měřidla, která jsou již v používání a jsou nově zařazena do kategorie stanovených měřidel.

§ 7

Schvalování typů dovezených měřidel

(1) Nově dovážené typy stanovených měřidel podléhají povinnému schvalování typu. Typy jiných nově dovážených měřidel kromě referenčních materiálů mohou být schvalovány podle tohoto zákona na žádost. Ustanovení § 6 platí pro schvalování dovážených měřidel obdobně, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Žádost o schválení typu dovezeného měřidla podává Českému metrologickému institutu ten, kdo uskutečňuje dovoz (dále jen "dovozce"), pokud již nebyl typ schválen na žádost zahraničního výrobce před uskutečněním dovozu. Není-li možné nebo hospodárné předkládat vzorky, dovozce je povinen umožnit Českému metrologickému institutu zjištění podmínek rozhodných pro schválení typu měřidla jiným způsobem postačitelným k účelu schvalování typu.

(3) Pokud měřidlo bylo vyrobeno a uvedeno do oběhu v některém z členských států Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru nebo ve státě, s nímž je sjednána mezinárodní smlouva o uznávání, kterou je Česká republika vázána, v souladu s příslušnými předpisy tohoto státu, a v České republice podléhá požadavku na schválení typu, uznávají se výsledky metrologických zjištění provedených v tomto státě, pokud zaručují metrologickou úroveň, jakou vyžaduje právní úprava v České republice, a pokud tyto výsledky jsou k dispozici Českému metrologickému institutu.

(4) Měřidla uvedená v odstavci 3 se považují za měřidla, jejichž typ byl schválen podle tohoto zákona.

§ 8

Certifikace referenčních materiálů

(1) Certifikované referenční materiály jsou materiály, jejichž složení nebo vlastnosti byly certifikovány Českým metrologickým institutem nebo autorizovaným metrologickým střediskem nebo byly opatřeny certifikátem od akreditovaného výrobce certifikovaného referenčního materiálu.

(2) Certifikací referenčního materiálu se potvrzuje hodnota jedné nebo více vlastností materiálu nebo látky postupem zajišťujícím návaznost na správnou realizaci jednotky, kterou se vyjadřují hodnoty vlastnosti, uvedené v certifikátu. Náležitosti certifikátu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(3) O certifikaci referenčního materiálu se vydává certifikát udávající jednu nebo více hodnot vlastností a jejich nejistot a potvrzující, že byly dodrženy stanovené postupy k potvrzení vlastností a návaznosti.

(4) Pro ověřování stanovených měřidel nebo kalibraci hlavních etalonů se používají certifikované referenční materiály. Pokud nelze z technických důvodů použít certifikované referenční materiály, je možno použít ostatní referenční materiály.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnější postup přípravy a certifikace referenčního materiálu.

(6) Výrobci nebo dovozci, kteří certifikované referenční materiály a ostatní referenční materiály uvádějí do oběhu, jsou povinni uvést v dokumentaci jejich metrologické charakteristiky.

ČÁST III

Ověřování a kalibrace měřidel

§ 9

Ověřování a kalibrace

(1) Ověřením stanoveného měřidla se potvrzuje, že stanovené měřidlo má požadované metrologické vlastnosti. Tento požadavek se považuje za splněný, pokud má měřidlo požadované metrologické vlastnosti stanovené opatřením obecné povahy. Opatření obecné povahy kromě požadovaných metrologických vlastností stanoveného měřidla stanoví i zkoušky při jeho ověřování.

(2) Ověřené stanovené měřidlo opatří Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko úřední značkou nebo vydá ověřovací list anebo použije obou těchto způsobů. Grafickou podobu úřední značky a náležitosti ověřovacího listu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(3) Za úřední značku prvotního ověření podle tohoto zákona se považuje také označení shody a zajišťovací značky výrobce, umístěné na stanoveném měřidle, které bylo uvedeno na trh podle zvláštního právního předpisu⁵⁾.

(4) Poškozování nebo pozměňování platných úředních značek je zakázáno.

(5) Při kalibraci pracovního měřidla se jeho metrologické vlastnosti porovnávají zpravidla s etalonem; není-li etalon k dispozici, lze použít certifikovaný nebo ostatní referenční materiál za předpokladu dodržení zásad návaznosti měřidel.

(6) Pokud měřidlo bylo vyrobeno a uvedeno do oběhu v některém z členských států Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru nebo ve státě, s nímž je sjednána mezinárodní smlouva o uznávání, kterou je Česká republika vázána, v souladu s příslušnými předpisy tohoto státu, a pokud v České republice podléhá požadavku na prvotní ověření, uznávají se výsledky metrologických zjištění provedených v tomto státě, pokud zaručují metrologickou úroveň, jakou vyžaduje právní úprava v České republice, a pokud tyto výsledky jsou k dispozici Českému metrologickému institutu.

(7) Měřidla uvedená v odstavci 6 se považují za měřidla, u nichž bylo prvotní ověření zajištěno podle tohoto zákona.

(8) U vybraných druhů stanovených měřidel se prodlužuje platnost ověření na základě kladného výsledku statistické výběrové zkoušky. Ministerstvo stanoví vyhláškou druhy stanovených měřidel, jejichž platnost ověření se na základě kladného výsledku statistické výběrové zkoušky prodlužuje, a dobu, o kterou se u jednotlivých vybraných druhů stanovených měřidel platnost ověření prodlužuje.

(9) Statistické výběrové zkoušky pro účely prodloužení doby platnosti ověření provádí Český metrologický institut, postupuje přitom podle opatření obecné povahy, které pro jednotlivé vybrané druhy stanovených měřidel stanoví postupy a podmínky zkoušek a kritéria jejich kladného výsledku. Žádost o provedení statistické výběrové zkoušky lze podat nejdříve 2 roky a nejpozději 1 rok před uplynutím doby platnosti předchozího ověření stanoveného měřidla.

(10) Žadatel o prodloužení platnosti ověření je povinen s prodloužením doby

platnosti ověření seznámit osoby dotčené měřením, a to do 3 měsíců ode dne vydání protokolu o prodloužení platnosti ověření.

§ 9a

Hotově balené zboží a lahve používané jako odměrné obaly pro hotově balené zboží

(1) Hotově baleným zbožím se pro účely tohoto zákona rozumí kombinace výrobku a obalu, do kterého je výrobek hotově zabalen. Výrobek je hotově zabalen tehdy, pokud je bez přítomnosti kupujícího umístěn do jakéhokoli druhu obalu, přičemž množství výrobku obsažené v obalu, vyjádřené jako objem nebo hmotnost, má předem stanovenou hodnotu, kterou nelze změnit bez otevření nebo zjevného porušení obalu.

(2) Ministerstvo může vyhláškou stanovit jmenovité objemy nebo hmotnosti hotově baleného zboží, které může být uváděno na trh pouze v těchto jmenovitých objemech nebo hmotnostech.

(3) Balírny hotově baleného zboží jsou oprávněny uvést na trh zboží s označením „e“, pokud

- a) mají zaveden systém kontroly správnosti množství, zajišťující splnění požadavků stanovených vyhláškou, včetně průkazné evidence četnosti a výsledků měření, písemně oznámily Českému metrologickému institutu uvedení hotově baleného zboží označeného symbolem „e“ na trh a současně předaly Českému metrologickému institutu dokumentaci obsahující postupy výrobní kontroly množství zboží v balení,
- b) jsou dodrženy dovolené odchylky obsahu hotově baleného zboží stanovené vyhláškou,
- c) jsou uvedeny na obalech hotově baleného zboží údaje stanovené vyhláškou.

(4) Dovozci jsou oprávněni uvést hotově balené zboží označené symbolem „e“ na trh za předpokladu, že Českému metrologickému institutu doložili, že zahraniční balírna splňuje požadavky stanovené v odstavci 3.

(5) Metrologickou kontrolu hotově baleného zboží označeného symbolem „e“ ke zjištění, zda jsou splněny podmínky stanovené v odstavci 3, provádí Český metrologický institut; v případě splnění podmínek vydává osvědčení, jehož náležitosti stanoví ministerstvo vyhláškou, při opakovaných kontrolách vystavuje protokol potvrzující platnost osvědčení.

(6) Výrobci a dovozci lahví používaných jako odměrné obaly pro hotově balené zboží (dále jen „lahve“) jsou oprávněni uvést na trh lahve označené symbolem „3“,

pokud

- a) mají osvědčení o metrologické kontrole lahví vydané Českým metrologickým institutem, kromě případů stanovených v § 12 odst. 1; způsob a metody metrologické kontroly lahví a náležitosti osvědčení o metrologické kontrole lahví stanoví ministerstvo vyhláškou,
- b) jsou dodrženy dovozené odchylky objemu lahví,
- c) uvádí na lahve identifikační označení stanovené vyhláškou.

(7) Metrologickou kontrolu lahví označených symbolem „3“ ke zjištění, zda jsou plněny podmínky stanovené v odstavci 6, provádí Český metrologický institut.

(8) Český metrologický institut je oprávněn odebírat za náhradu od balíren nebo dovozců hotově baleného zboží označeného symbolem „e“ a od výrobců nebo dovozců lahví označených symbolem „3“ vzorky potřebné k provedení metrologické kontroly. Za odebrané vzorky poskytne Český metrologický institut náhradu ve výši prodejní ceny. Náhrada se neposkytne, jestliže se jí balírna, výrobce nebo dovozce vzdá. Nárok na náhradu nevzniká, pokud hotově balené zboží označené symbolem „e“ nebo lahve označené symbolem „3“ nesplňují požadavky stanovené vyhláškou.

(9) Distributor je povinen jednat tak, aby zabránil distribuci hotově baleného zboží nebo lahví označených symbolem „3“, které nesplňují požadavky stanovené tímto zákonem a prováděcími právními předpisy, týkající se jmenovitých objemů a hmotností, a povinných údajů uvedených na obalech hotově baleného zboží označeného symbolem „e“ a na lahvích označených symbolem „3“.

§ 10

Uvádění měřidel do oběhu

(1) Před uvedením stanovených měřidel do oběhu má jejich výrobce a po provedení opravy těchto měřidel opravce povinnost zajistit jejich ověření. Výrobce certifikovaného referenčního materiálu má před jeho uvedením do oběhu povinnost předložit referenční materiál k certifikaci, pokud není akreditovaným výrobcem.

(2) Prvotní ověření dovážených stanovených měřidel a certifikaci dovážených referenčních materiálů, určených jako certifikované referenční materiály, zajišťuje jejich uživatel, pokud to již nebylo zajištěno dovozcem nebo zahraničním výrobcem.

§ 11

Používání měřidel

(1) Stanovených měřidel může být používáno pro daný účel jen po dobu platnosti provedeného ověření. Novému ověření však tato měřidla již nepodléhají, pokud prokazatelně přestala být užívána k účelům, pro které byla vyhlášena jako stanovená.

(2) Český metrologický institut je oprávněn zjišťovat u uživatelů plnění povinností předkládat stanovená měřidla k ověření. Zjistí-li, že je používáno stanovené měřidlo bez platného ověření, měřidlo zaplombuje nebo zruší úřední značku.

(3) Určená skupina měřidel může být stanovena k povinnému ověřování i jinými právními předpisy.

(4) Český metrologický institut pro účely ověření stanoveného měřidla, jehož certifikát o schválení typu pozbyl platnosti, může povolit jeho konstrukční změnu, pokud touto konstrukční změnou dochází k nahrazení vadné nebo opotřebované části jinou částí od původní části odlišnou, ale funkčně s ní totožnou, a tato změna nemá vliv na

- a) funkci stanoveného měřidla,
- b) technické vlastnosti stanoveného měřidla rozhodné pro schválení typu, a
- c) metrologické vlastnosti stanoveného měřidla rozhodné pro schválení typu.

(5) Jednotnost a správnost pracovních měřidel zajišťuje v potřebném rozsahu jejich uživatel kalibrací, není-li pro dané měřidlo vhodnější jiný způsob či metoda.

§ 11a

(1) Uživatel stanoveného měřidla je povinen na žádost osoby, která může být dotčena jeho nesprávným měřením, požádat o přezkoušení stanoveného měřidla.

(2) Český metrologický institut a subjekty autorizované podle tohoto zákona k ověřování příslušného druhu stanovených měřidel přezkouší stanovené měřidlo a o přezkoušení vydají osvědčení, jehož přílohou je zkušební protokol. Náležitosti osvědčení o přezkoušení a náležitosti zkušebního protokolu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(3) Stanovené měřidlo se považuje za vyhovující, pokud má při přezkoušení

metrologické vlastnosti stanovené opatřením obecné povahy. Opatření obecné povahy kromě požadovaných metrologických vlastností stanoveného měřidla stanoví i zkoušky při přezkoušení, pokud jsou odlišné od zkoušek při ověřování.

(4) Náklady přezkoušení stanoveného měřidla hradí

- a) žadatel o přezkoušení v případě, že stanovené měřidlo je shledáno při přezkoušení vyhovujícím,
- b) uživatel stanoveného měřidla v případě, že stanovené měřidlo je shledáno při přezkoušení nevyhovujícím.

ČÁST IV

Vztahy k zahraničí

§ 12

(1) Osvědčení ve formě dokumentu nebo zahraniční značky o ověření, schválení nebo certifikaci měřidla, jeho typu, nebo referenčního materiálu vydané mezinárodní organizací nebo orgánem jiného státu nebo zahraniční doklad o metrologické kontrole hotově baleného zboží, popřípadě lahví se uznává za důkaz o ověření nebo schválení či metrologické kontrole hotově baleného zboží, popřípadě lahví provedené podle tohoto zákona, vyplývá-li to z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.

(2) Ustanovení tohoto zákona se použijí jen pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví něco jiného. Ministerstvo stanoví vyhláškou zásady týkající se zajištění jednotnosti a správnosti měřidel a měření, které vyplývají z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.

ČÁST V

ÚKOLY ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY A SUBJEKTŮ

§ 13

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

(1) V oblasti metrologie Úřad

- a) stanoví program státní metrologie a zabezpečuje jeho realizaci;
- b) zastupuje Českou republiku v mezinárodních metrologických orgánech a organizacích, zajišťuje úkoly vyplývající z tohoto členství a koordinuje účast orgánů a organizací na plnění těchto úkolů i úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv;
- c) autorizuje subjekty k výkonům v oblasti ověřování stanovených měřidel, certifikaci referenčních materiálů a úředního měření, pověřuje oprávněné subjekty k uchovávání státních etalonů a kontroluje plnění stanovených povinností u všech těchto subjektů; při zjištění nedostatků v plnění stanovených povinností může autorizaci odebrat;
- d) provádí kontrolu činnosti Českého metrologického institutu;
- e) kontroluje dodržování povinností stanovených tímto zákonem; při výkonu kontroly postupuje podle zvláštního právního předpisu;^{2d)}
- f) poskytuje metrologické expertizy, vydává osvědčení o odborné způsobilosti metrologických zaměstnanců a stanoví podmínky za účelem zajištění jednotného postupu subjektů pověřených uchováváním státních etalonů, autorizovaných metrologických středisek a subjektů pověřených výkonem úředního měření;
- g) zveřejňuje ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví zejména subjekty pověřené k uchováváním státních etalonů, autorizovaná metrologická střediska, subjekty autorizované pro úřední měření, státní etalony, seznamy certifikovaných referenčních materiálů a schválené typy měřidel;
- h) plní úkoly podle zvláštních předpisů.

(2) Úřad oznamuje orgánům Evropských společenství nebo příslušným orgánům států, se kterými jsou uzavřeny mezinárodní smlouvy, v rozsahu z těchto smluv vyplývajícím, informace o subjektech pověřených ke schvalování typu měřidel a k ověřování měřidel.

§ 14

Český metrologický institut

(1) Český metrologický institut

- a) provádí metrologický výzkum a uchovávání státních etalonů včetně přenosu hodnot měřicích jednotek na měřidla nižších přesností,
- b) provádí certifikaci referenčních materiálů,
- c) schvaluje typy měřidel a ověřuje stanovená měřidla,
- d) registruje subjekty, které opravují stanovená měřidla, popřípadě provádějí jejich montáž,

- e) vykonává státní metrologický dozor u autorizovaných metrologických středisek, u subjektů autorizovaných pro výkon úředního měření, u subjektů, které vyrábějí nebo opravují stanovená měřidla, popřípadě provádějí jejich montáž, u uživatelů měřidel,
- f) provádí výzkum a vývoj v oblasti elektronické komunikace a podílí se na mezinárodní spolupráci v této oblasti,
- g) provádí metrologickou kontrolu hotově baleného zboží označeného symbolem „e“ a lahví označených symbolem „3“,
- h) posuzuje shodu a provádí zkoušení výrobků v rozsahu udělených autorizací či akreditace podle právního předpisu upravujícího oblast technických požadavků na výrobky^{2b)},
- i) posuzuje technickou způsobilost měřicích zařízení a technických zařízení pro využití v elektronických komunikacích,
- j) vydává opatření obecné povahy podle § 6 odst. 2, § 9 odst. 1, § 9 odst. 9 a § 11a odst. 3,
- k) poskytuje odborné služby v oblasti metrologie,
- l) provádí statistické výběrové zkoušky podle § 9 odst. 9,
- m) provádí přezkušování stanovených měřidel podle § 11a.

(2) Český metrologický institut může povolit

- a) konstrukční změnu stanoveného měřidla za podmínek stanovených v § 11 odst. 4,
- b) krátkodobé používání stanoveného měřidla v době mezi ukončením jeho opravy nebo jeho montáže a ověřením s omezením této doby.

(3) Český metrologický institut oznamuje orgánům Evropských společenství nebo příslušným orgánům států, se kterými jsou uzavřeny mezinárodní smlouvy, v rozsahu z těchto smluv vyplývajícím, informace o vydání, změnách, zrušení nebo omezení certifikátů týkajících se schvalování měřidel.

§ 14a

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Státní úřad pro jadernou bezpečnost provádí u uživatelů měřidel, kteří jsou držiteli povolení podle zvláštního právního předpisu,^{2d)} v rámci státního dozoru nad radiační ochranou a havarijní připraveností prověřování plnění povinností stanovených tímto zákonem u měřidel určených nebo používaných pro měření ionizujícího záření a radioaktivních látek.

§ 15

zrušen

§ 16

Autorizovaná metrologická střediska

(1) Autorizovanými metrologickými středisky jsou subjekty, které Úřad na základě jejich žádosti autorizoval k ověřování stanovených měřidel nebo certifikaci referenčních materiálů po prověření úrovně jejich metrologického a technického vybavení Českým metrologickým institutem a po prověření kvalifikace odpovědných zaměstnanců,^{2b}) nebo osvědčením o odborné způsobilosti vydaným Úřadem která je doložena certifikátem způsobilosti vydaným akreditovanou osobou. Pro účely autorizace může být využito zjištění prokázaných při akreditaci. Náležitosti žádosti o autorizaci a podmínky pro autorizaci stanoví ministerstvo vyhláškou. Na udělení autorizace není právní nárok. Neplní-li autorizovaný subjekt povinnosti stanovené zákonem nebo podmínkami stanovenými v rozhodnutí o autorizaci, nebo pokud o to požádá, Úřad rozhodnutí o autorizaci pozastaví, změní nebo zruší.

(2) Úřad autorizovanému metrologickému středisku přiděluje, popřípadě odnímá úřední značku pro ověření měřidla. V rozhodnutích a osvědčeních je autorizované metrologické středisko povinno uvést svůj název a připojit k podpisu otisk razítka autorizovaného metrologického střediska.

(3) Jiné subjekty než ty, které jsou k tomu autorizovány, nejsou oprávněny užívat označení autorizované metrologické středisko, a to ani jako součást svého názvu.

§ 17

Oprávnění zaměstnanců Českého metrologického institutu

Zaměstnanci Českého metrologického institutu jsou při plnění úkolů stanovených tímto zákonem oprávněni vstupovat do provozních prostorů a objektů kontrolovaných subjektů, požadovat potřebné informace, doklady a údaje i zajištění podmínek potřebných pro výkon uvedených funkcí. Při tomto jsou povinni zachovávat státní, hospodářské a služební tajemství, dodržovat zvláštní právní předpisy platné pro vstup do jednotlivých objektů. Zaměstnanci Českého metrologického institutu se vykazují zvláštním průkazem, popřípadě pověřením vydaným Úřadem. Kontrolované subjekty jsou povinny jim umožnit plnění těchto úkolů a poskytnout jim k tomu potřebnou součinnost.

§ 18

Úkoly subjektů

Subjekty

- a) vedou evidenci používaných stanovených měřidel podléhajících novému ověření s datem posledního ověření a předkládají tato měřidla k ověření;
- b) zajišťují jednotnost a správnost měřidel a měření a jsou povinny vytvořit metrologické předpoklady pro ochranu zdraví zaměstnanců, bezpečnosti práce a životního prostředí přiměřeně ke své činnosti.

§ 19

Registrace subjektů

(1) Subjekty, které hodlají opravovat stanovená měřidla nebo provádět jejich montáž, jsou povinny podat žádost o registraci Českému metrologickému institutu. Pokud má žadatel pro náležitý výkon činnosti vytvořeny potřebné předpoklady, podrobněji stanovené vyhláškou, Český metrologický institut registraci provede a vydá o tom osvědčení. Náležitosti žádosti o registraci a osvědčení o registraci stanoví ministerstvo vyhláškou. Český metrologický institut registraci zruší, jestliže zanikly důvody, pro které byla provedena. Subjekt je povinen ohlásit Českému metrologickému institutu trvalé ukončení registrované činnosti.

(2) Registrace podle odstavce 1 vzniká též marným uplynutím lhůty a způsobem podle § 28 až 30 zákona o volném pohybu služeb.

§ 20

zrušen

§ 21

Úřední měření

Úřad může v případech hodných zvláštního zřetele autorizovat subjekt na jeho žádost k výkonu úředního měření ve stanoveném oboru měření po prověření úrovně jeho technického a metrologického vybavení. Podmínkami výkonu je používání

měřidel, u nichž je zajištěna metrologická návaznost, certifikát odborné způsobilosti úředního měřiče vydaný akreditovanou osobou^{2b)} nebo osvědčení o odborné způsobilosti vydané Úřadem a dohled prováděný Českým metrologickým institutem. Úředním měřením se rozumí metrologický výkon, o jehož výsledku vydává autorizovaný subjekt doklad, který má charakter veřejné listiny. Jeho náležitosti stanoví ministerstvo vyhláškou. Neplní-li autorizovaný subjekt povinnosti stanovené zákonem nebo podmínky stanovené v rozhodnutí o autorizaci, Úřad rozhodnutí o autorizaci pozastaví, změní nebo zruší. Náležitosti žádosti o autorizaci a podmínky pro autorizaci stanoví ministerstvo vyhláškou.

ČÁST VI

Úhrady a pokuty

§ 22

Úhrady

Výkony v metrologii se poskytují za úplatu, pokud předpisy o správních poplatcích nestanoví vyměření poplatku.

§ 23

Pokuty subjektům

- (1) Úřad může uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč subjektu, který
- a) uvedl do oběhu měřidlo, jehož typ nebyl schválen, ač měl být, nebo které nemělo vlastnosti schváleného typu anebo nebylo ověřeno, ač mělo být;
 - b) použil stanovené měřidlo bez platného ověření k účelu, pro který byl předmětný druh měřidla vyhlášen jako stanovený;
 - c) neoprávněně použil, pozměnil nebo poškodil úřední značku měřidla;
 - d) ověřil stanovené měřidlo bez oprávnění podle § 14 nebo 16, nebo provedl úřední měření bez oprávnění podle § 21, nebo opravil, popřípadě provedl montáž stanoveného měřidla bez registrace podle § 19 tohoto zákona;
 - e) neposkytl zaměstnancům Českého metrologického institutu zákonem stanovenou součinnost;
 - f) neplní povinnosti stanovené v § 18;
 - g) opatřil certifikovaný referenční materiál neplatným certifikátem;
 - h) uvedl na trh nebo distribuoval hotově balené zboží označené symbolem „e“,

nebo lahve označené symbolem „3“ v rozporu s § 9a odst. 3, 4, 6 nebo 9, nebo uvedl na trh nebo distribuoval hotově balené zboží v rozporu s § 9a odst. 2;

- i) jako žadatel o prodloužení platnosti ověření neseznámil osoby dotčené měřením s prodloužením doby platnosti ověření podle § 9 odst. 10;
- j) provedl konstrukční změnu stanoveného měřidla bez povolení podle § 11 odst. 4.

(2) Státní úřad pro jadernou bezpečnost postupem podle tohoto zákona může uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč uživateli měřidla, který je držitelem povolení podle zvláštního právního předpisu^{2a)} a který

- a) použil stanovené měřidlo bez platného ověření k účelu, pro který byl předmětný druh měřidla vyhlášen jako stanovený,
- b) neplní povinnosti stanovené v § 18 písm. a).

(3) Při ukládání pokut se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání.

(4) Řízení o uložení pokuty lze zahájit nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy se Úřad o porušení povinnosti podle odstavce 1 dověděl, nejpozději však do dvou let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo. Pokutu nelze uložit, uplynuly-li od porušení povinnosti tři roky.

(5) Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty a její výnos plyne do státního rozpočtu.

ČÁST VII

Ustanovení společná a závěrečná

§ 24

Řízení

(1) Na rozhodování podle tohoto zákona se vztahují obecné předpisy o správním řízení, pokud tento zákon nestanoví jinak. O schválení typu měřidla nebo o certifikaci referenčního materiálu se namísto správního rozhodnutí vydává certifikát, o ověření stanoveného měřidla se namísto správního rozhodnutí vydává ověřovací list nebo se měřidlo opatří úřední značkou. O metrologické kontrole hotově baleného zboží se namísto správního rozhodnutí vydává osvědčení. Pokud na základě zkoušky nebyl vydán certifikát, ověřovací list nebo nebylo měřidlo

opatřeno úřední značkou, nebo nebylo vydáno osvědčení o metrologické kontrole hotově baleného zboží, vydá se o tom rozhodnutí o zamítnutí ve správním řízení.

(2) Český metrologický institut a autorizovaná metrologická střediska jsou povinny provádět metrologické výkony ve lhůtách stanovených v § 25. Český metrologický institut a autorizovaná metrologická střediska jsou oprávněny řízení zastavit, jestliže účastník řízení neposkytl potřebnou součinnost.

(3) O opravných prostředcích proti rozhodnutím Českého metrologického institutu a autorizovaných metrologických středisek rozhoduje Úřad. Odvolání proti těmto rozhodnutím nemají odkladný účinek. Opravné prostředky proti rozhodnutím Úřadu mají odkladný účinek.

(4) Rozhodnutí o registraci subjektů podle § 19 jsou přezkoumatelná krajským soudem podle zvláštních předpisů.³⁾ Návrh na přezkoumání rozhodnutí lze krajskému soudu podat až po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení.⁴⁾

§ 24a

Měřidlo nesmí být označeno značkami a údaji, které by svým významem nebo podobou mohly vést k záměně s úředními značkami podle § 7 a 9.

§ 24b

Ustanovení tohoto zákona týkající se schválení typu a prvotního ověření se nepoužijí, pokud zvláštní právní předpis⁵⁾ stanoví jinak.

nadpis vypuštěn

§ 24c

zrušen

§ 24d

(1) Dotčenými orgány k projednání návrhu opatření obecné povahy jsou orgány státní správy v oblasti metrologie⁶⁾.

(2) Opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění, nestanoví-li v něm Český metrologický institut počátek účinnosti pozdější. Dnem uveřejnění je den, který je uveden v záhlaví opatření obecné povahy.

§ 25

Lhůty pro výkony schvalování typů měřidel, ověřování stanovených měřidel a certifikaci referenčních materiálů

(1) Schválení typu měřidla nebo jeho zamítnutí musí být provedeno nejpozději do 90 dnů od dodání vzorku měřidla, v případě provedení výkonu u výrobce od prvního úkonu Českého metrologického institutu. Pro ostatní úkony Českého metrologického institutu a autorizovaných metrologických středisek činí lhůta 60 dnů od předložení měřidla, popřípadě příslušného dokladu.

(2) Nemůže-li Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko ve stanovené lhůtě rozhodnout, je povinen účastníka řízení o tom uvědomit s uvedením důvodu a stanovit pro daný výkon náhradní lhůtu.

(3) Český metrologický institut nebo autorizované metrologické středisko se může s účastníkem řízení dohodnout na jiné než stanovené lhůtě.

§ 26

Přechodné ustanovení

(1) Řízení ve věcech státní metrologie započatá před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních předpisů.

(2) Lhůty pro periodické ověřování měřidel stanovené podle dosavadních předpisů zůstávají v platnosti až do prvního ověření měřidla za účinnosti tohoto zákona; od tohoto ověření měřidla začínají běžet lhůty stanovené podle tohoto zákona. Jestliže organizace používá měřidlo, které je nově zařazeno jako stanovené, je povinna přihlásit je k ověření nejpozději do 90 dnů od jeho stanovení. Do ukončení ověřovacího řízení může být měřidlo předběžně používáno.

(3) Pověření organizací ověřováním měřidel, popřípadě dalšími metrologickými činnostmi podle dosavadních předpisů zůstávají v platnosti do jejich nahrazení autorizačními akty podle tohoto zákona, pokud nebudou odňata, nejdéle však do jednoho roku od nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 27

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo průmyslu a obchodu vydá vyhlášky k provedení § 2 odst. 1, § 3 odst. 3, § 6 odst. 1 až 3 a 9, § 8 odst. 2 a 5, § 9 odst. 1, 2 a 8, § 9a odst. 2, 3, 5 a 6, § 11a odst. 2, § 12 odst. 2, § 16, § 19 až 21.

§ 28

Zrušovací ustanovení

Zrušují se

1. zákon č. 85/1866 ř. z., o veřejných ústavech vážných a měrných,
2. nařízení ministerstva obchodu č. 126/1876 ř. z., jímž se vydává předpis vykonávací k zákonu č. 85/1866 ř. z., o veřejných ústavech vážných a měrných,
3. zákon č. 35/1962 Sb., o měrové službě, ve znění zákona č. 57/1975 Sb.,
4. vyhláška Úřadu pro normalizaci a měření č. 61/1963 Sb., o zajišťování správnosti měřidel a měření, ve znění vyhlášky Úřadu pro normalizaci a měření č. 102/1967 Sb.,
5. vyhláška Úřadu pro normalizaci a měření č. 33/1964 Sb., o československých analytických normálech, ve znění vyhlášky Úřadu pro normalizaci a měření č. 26/1983 Sb.,
6. výnos Úřadu pro normalizaci a měření ze dne 1. listopadu 1979 č. j. 922/79/15-Jn/Šn o státních a podnikových ověřovacích značkách pro měřidla, oznámený v částce 26/1979 Sb.,
7. výnos č. 902/1981 Úřadu pro normalizaci a měření ze dne 28. října 1981 o státní značce schválení typu měřidla pro typové ověřování měřidel, popř. schvalování vzorků měřidel, oznámený v částce 34/1981 Sb.,
8. vyhláška Úřadu pro normalizaci a měření č. 93/1988 Sb., o stanovených měřidlech.

§ 29

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. února 1991.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl.II zákona 119/2000 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Autorizační listiny vydané podle dosavadních předpisů zůstávají v platnosti do jejich nahrazení autorizačními akty podle tohoto zákona, pokud nebudou odňaty, nejdéle však do 1 roku od nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Pokud v rozhodnutí o schválení typu měřidla, vydaném před nabytím účinnosti tohoto zákona, není stanovena lhůta platnosti tohoto rozhodnutí, pozbývá toto rozhodnutí platnosti uplynutím 10 let od účinnosti tohoto zákona.

Čl. III zákona č. 481/2008 Sb.

Přechodné ustanovení

Schvalování typu měřidla a ověřování stanoveného měřidla, zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. X zákona č. 223/2009 Sb.

Přechodné ustanovení

Řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne neskončená se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Čl. VI zákona č. 155/2010 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Správní řízení ve věci pověření subjektu jako střediska kalibrační služby, zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se zastavují.

2. Dosavadní pověření subjektů jako střediska kalibrační služby se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zrušují.

3. Kalibrace měřidel, provedené středisky kalibrační služby přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou nadále platné.

1) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

2) § 2 písm. o) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 306/2000 Sb.

2a) Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2b) Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2c) Část šestá zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

2d) Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2e) § 14 zákona č. 22/1997 Sb., ve znění zákona č. 71/2000 Sb.

3) § 244 a násl. občanského soudního řádu.

4) § 53 až 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

5) Například nařízení vlády č. 293/2000 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na váhy s neautomatickou činností.

6) § 2 zákona č. 20/1993 Sb., o zabezpečení výkonu státní správy v oblasti technické

normalizace, metrologie a státního zkušebnictví, ve znění pozdějších předpisů.